

Justitiedepartementet
att: Ida Olsson
Enheten för samordning av
samhällets krisberedskap.
103 33 Stockholm

Datum: 2018-02-12
Handläggare: Ulf Nilsson
Telefonnummer: 046- 540 4750
E-post: ulf.nilsson@rsyd.se

Diarienummer: 1503.2018.00421
Er beteckning: Ju2018/00485/L5

Yttrande över remiss: Stärkt straffrättsligt skydd för blåljusverksamhet och andra samhällsnyttiga funktioner (SOU 2018:2)

Räddningstjänsten Syd har tagit del av remiss ”stärkt straffrättsligt skydd för blåljusverksamhet och andra samhällsnyttiga funktioner (SOU 2018:2) och lämnar yttrande över remiss enligt följande.

Beskrivning av problem och dess orsaker

Enligt beskrivningen av utredarens arbete konstaterar vi att inga räddningstjänster varit särskilt inbjudna till möten eller studiebesök för att delge problembild eller förslag till åtgärder. Räddningstjänsten Syd tror att sådana särskilda möten eller studiebesök hade bidragit till en mer nyanserad beskrivning av räddningstjänstens verksamhet och därigenom en mer nyanserad beskrivning av de problem som vi upplevt och identifierat. Räddningstjänsten Syd delar dock i stort utredarens beskrivning av problemet och dess orsaker.

Bedömningar och förslag

Behovet av översyn och åtgärder som snabbt kan genomföras

Räddningstjänsten Syd delar utredarens förslag om att behov av åtgärder som kan genomföras snabbt är bättre än att genomföra en mer tidskrävande och större systematisk omarbetning av 17 kap. brottsbalken.

Översyn av straffskalorna avseende brott enligt 17 kap. brottsbalken

Räddningstjänsten Syd anser att en höjning av straffskalorna i 17 kap. brottsbalken är positivt. Räddningstjänsten Syd ställer sig frågande till att räddningstjänstpersonal under utryckning anses falla utanför skyddet för tjänsteman i myndighetsutövning. Enligt utredningen beskrivs myndighetsutövning, förenklat, som beslut eller åtgärder som grundar sig på samhällets maktbefogenheter i förhållande till enskilda. Räddningstjänsten Syd anser att genomförande av räddningsinsatser enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) kan innebära myndighetsutövning som kan medför beslut och åtgärder som grundar sig i maktbefogenheter enligt lag.

Införande av brottet blåljussabotage

Räddningstjänsten Syd är positiv till en utvidgad kriminalisering av angrepp på blåljusverksamhet genom att införa straffbestämmelser om blåljussabotage i 13 kap. brottsbalken.

Räddningstjänsten Syd har erfarenhet av att angrepp mot verksamheten kan ske såväl under pågående räddningsuppdrag (räddningstjänst enligt lagens mening) som under andra uppdrag som dagligen genomförs av räddningstjänstens personal. Räddningstjänstens personal är ofta ute i samhället och informerar, orienterar, utreder eller genomför återbesök efter inträffade händelser och det är av stor vikt att verksamhetens breda uppdrag ses som sammanhängande aktiviteter. Ofta genomförs detta arbete samtidigt som beredskapen för olyckor och bränder upprätthålls. I utredarens förslag förekommer begreppet räddningstjänst dels som definition av *räddningsinsatsen* enligt lagen om skydd mot olyckor och dels som namn på organisationen. Räddningstjänsten Syd anser och tolkar att verksamhetens hela uppdrag omfattas av straffansvaret om det är ägnat att hindra eller försena genomförandet av ett kommande eller ett pågående uppdrag.

Inte sällan är angreppen som räddningstjänsten utsätts för egentligen avsedda och riktade mot polisen. Ökad samverkan mellan blåljusverksamheter gör att vi oftast ses som en sammankopplad samhällsresurs. Räddningstjänsten Syd ser införandet av brottet blåljussabotage som positivt då det till viss del likriktar skyddet för all blåljusverksamhet och dess personal.

Enligt utredningen bör alla former av angrepp mot räddningsuppdrag betraktas som allvarliga om gärningen tar sikte på ett uppdrag som syftar till att rädda liv eller betydande egendom. Räddningstjänsten Syd konstaterar att utredarens förslag inte fullt ut harmoniserar med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), då utredarens förslag inte tar upp uppdrag kopplade till miljö (exempelvis utsläpp av farligt ämne).

Ny straffskärpningsgrund i 29 kap. 2§ brottsbalken

Räddningstjänsten Syd konstaterar att det skapas ett ökat skydd för all personal i vår verksamhet genom att komplettera straffbestämmelsen blåljussabotage med straffskärpningsregel om någon blir utsatt för hot eller våld i sin yrkesutövning. Vi ser att denna komplettering ger en positiv signal till den personal som inte räknas till gruppen tjänstemän i myndighetsutövning.

Konsekvenser

Räddningstjänsten Syd ser positivt på straffbestämmelsen om blåljussabotage. Vi delar utredarens uppfattning att det höga straffvärdet markerar allvaret i att angripa samhällets blåljusverksamheter. Vi delar också förhoppningen om att det höga straffvärdet leder till en ökad prioritering av att förbygga denna typ av brottslighet. I beskrivningen av problemet och dess orsaker saknar vi en beskrivning av trenden att färre och färre vågar vittna i gängrelaterad brottslighet. Det finns en stor förväntan att offentliga organisationer alltid anmäler bevittnade brottsliga händelser och samtidigt finns det en upplevelse om att individen saknar skydd och står ensam. Vi inser att utredningen inte har haft för avsikt att hantera denna aspekt, men anser att frågan hör hemma i en beskrivning av problemet och dess orsaker.

I detta ärende har Ulf Nilsson varit föredragande och Linda Kazmierczak beslutande.

Linda Kazmierczak
förbundsdirektör

Ulf Nilsson
strateg